

11. INSTITUCIONS FINANCERES

Començam aquest apartat amb l'anàlisi en primer lloc dels mercats monetaris per estudiar a continuació com s'han ajustat a la seva evolució les institucions financeres, els crèdits, els dipòsits i l'activitat avaladora de les Illes Balears

11.1. MERCATS MONETARIS

A aquest apartat diferenciam l'anàlisi pel que fa a la política monetària i a l'evolució dels mercats monetaris i institucions financeres.

11.1.1. POLÍTICA MONETÀRIA

El principal objectiu del Banc Central Europeu (BCE) és l'estabilitat de preus dins la zona euro. Per tal d'aconseguir aquest objectiu el BCE defineix una variable objectiu, que es determina agafant com a valor de referència la taxa de creixement de l'IPC harmonitzat dins la zona euro no superior al 2%. Aquesta variable objectiu va registrar valors superiors al 2% fins al mes de maig en què es va situar prop del 3,5%. A partir del segon semestre, la recessió econòmica internacional es va traduir en una menor pressió de la demanda i dels preus, per la qual cosa a finals del segon semestre els valors de la inflació es varen tornar a situar prop de l'objectiu del 2%.

Aquesta desacceleració de la inflació va permetre que a partir del 10 de maig el BCE s'orientàs cap a una política monetària més expansiva, tot seguint la política contràctica que ja seguia la Reserva Federal (vegeu apartat 1. 2. d'aquest capítol). Així, els tipus d'interès que s'havien situat en un màxim del 4,75% el 5 d'octubre del 2000, es varen situar el 8 de novembre del 2001, finalment, en el 3,25%, tot assolint el mateix valor que ja tenien el 3 de febrer del 2000 (vegeu apartat 3. 4. 2 d'aquest capítol).

La baixada d'un punt i mig dels tipus d'interès en la zona euro a partir del segon semestre de l'any no va tenir efectes expansius ni en el creixement del crèdit al sector

privat, ni en la recuperació de la producció industrial. L'alentiment de la recuperació econòmica al llarg del 2002 juntament amb el control de la inflació explica que el biaix de la política monetària del BCE no hagi sofert encara cap modificació, per la qual cosa els tipus d'interès no s'han mogut.

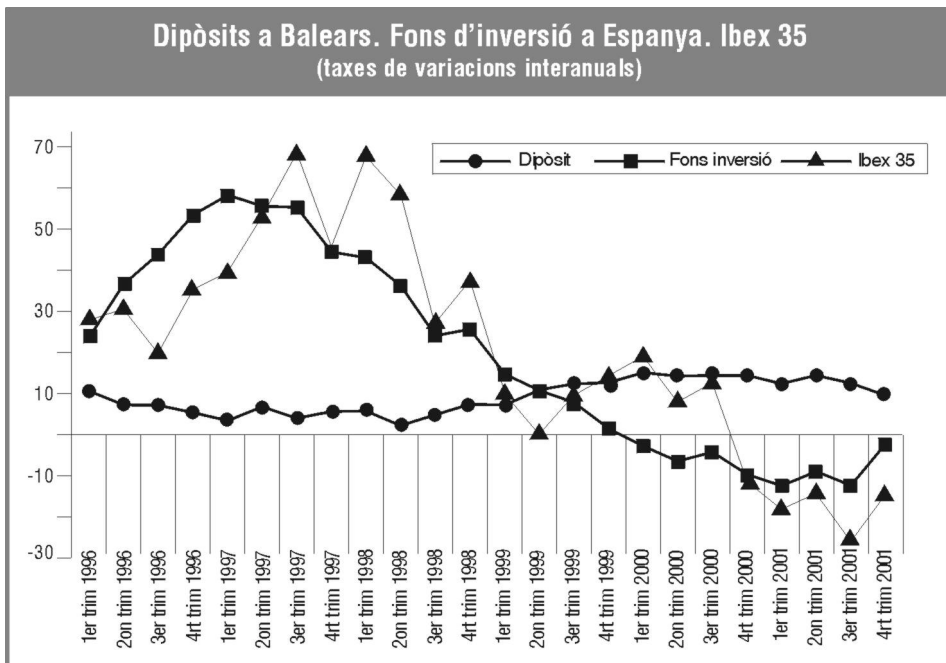
En el cas de l'economia espanyola un dels efectes més importants que ha tingut la davallada dels tipus d'interès ha estat el de perllongar l'onada expansiva del sector de la construcció (vegeu apartat 3. 2. 3 d'aquest capítol). En el cas de l'economia balear s'ha notat una major moderació, si bé la construcció ha continuat sent el sector que mostra una major taxa de creixement intersectorial (vegeu apartats 4. 3. 3 i 7.1 d'aquest capítol).

11.1.2. MERCATS BORSARIS I DIPÒSITS BANCARIS

La punxada de la bombolla especulativa de Wall Street a partir de la primavera del 2000 ha tingut efectes negatius per al conjunt de les borses mundials amb la consegüent davallada dels índexs de rendibilitat de la borsa, a la qual no és una excepció l'IBEX-35 de la borsa espanyola, tal com mostra el gràfic adjunt (vegeu gràfic I-31).

A partir del quart trimestre del 2000, l'IBEX-35 entrà en pèrdues i no es recuperà al llarg del 2001 ni al primer semestre del 2002. Aquesta pèrdua de rendibilitat de les inversions borsàries han provocat una reassignació de l'estalvi que ha fugit dels fons

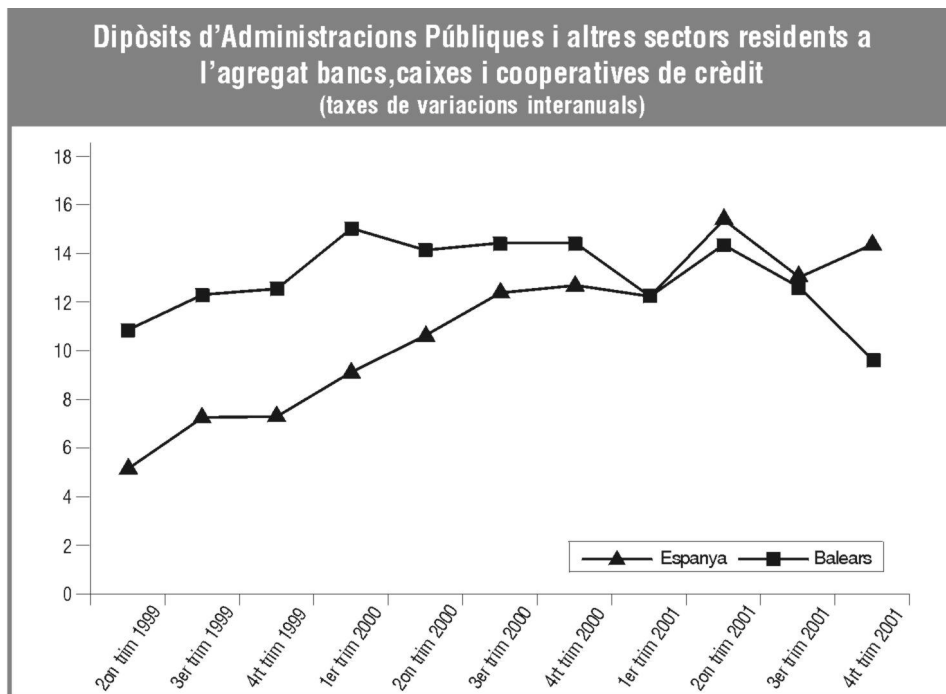
GRÀFIC I-31.

Font: Banco de España.

d'inversions per refugiar-se en els dipòsits bancaris, que presenten taxes positives de creixement, tant a Espanya com a Balears, si bé, en el cas de Balears a un ritme inferior a partir del 2001 (vegeu quadre I-120, gràfic I-32 i apartat 11.3.3).

GRÀFIC I-32.

Font: Banco de España.

QUADRE I-120.

Dipòsits a les Illes Balears i a Espanya (milions d'euros)

	1999	2000	2001	00/99	01/00
				%	%
I	7.933	9.124	10.241	15,01	12,24
II	8.380	9.568	10.940	14,18	14,34
III	9.022	10.323	11.622	14,42	12,58
IV	9.127	10.441	11.440	14,40	9,57

Dipòsits a Espanya

	1999	2000	2001	00/99	01/00
				%	%
I	425.675	464.501	521.380	9,12	12,25
II	429.219	474.848	548.130	10,63	15,43
III	435.900	490.164	553.963	12,45	13,02
IV	452.247	509.678	582.849	12,70	14,36

Font: Banco de España.

Aquest alentiment relatiu en el ritme de creixement dels dipòsits a Balears en els darrers anys es podria explicar per la caiguda de la capacitat de finançament del sector privat, especialment a partir del 1998 (vegeu apartat 4. 3. d'aquest capítol).

11.1.3. ENTITATS DE DIPÒSIT I NOMBRE D'OFICINES⁶¹

El Banco de España ofereix dades regionalitzades respecte del nombre d'oficines per entitats de dipòsit. Així, al quadre I-121 podem observar com les Illes Balears, amb 1067 oficines, representen el 2,76% del total de les de l'Estat.

QUADRE I-121.

Nombre d'oficines per entitats a les Illes Balears, 2001 (1)											
	Bancs			Caixes d'estalvi			Coop. de crèdit			Total	
	Total	% s/Comunitat	% s/Espanya	Total	% s/Comunitat	% s/Espanya	total	% s/Comunitat	% s/Espanya	total	% s/Espanya
Illes Balears	524	49,11	1,35	520	48,73	1,34	23	2,16	0,06	1.067	2,76
Espanya	14.756		38,15	19.829		51,27	4.09		1 0,11	38.676	

(1) dades referides a desembre 2001.

Font: Banco de España.

En el conjunt de la nostra comunitat, els bancs representen el 49,11% del total, amb 524 oficines, mentre que les caixes d'estalvi i cooperatives de crèdit representen el 48,73% i el 2,16% respectivament. En el conjunt de l'Estat, els bancs mantenen un percentatge inferior (38,15%), mentre que les caixes d'estalvis i les cooperatives de crèdit suposen un percentatge major (51,27% i 10,57% respectivament).

Durant l'any 2001 ha augmentat en 29 el nombre d'oficines d'entitats de dipòsit a la nostra comunitat. S'ha produït una disminució en el nombre de sucursals bancàries del -2,24% (-12 oficines), un increment del 8,11% de les oficines de les caixes d'estalvi (39 oficines) i del 9,52% de cooperatives de crèdit (2 oficines) (vegeu quadre I-122).

QUADRE I-122.

Percentatge de variació del nombre d'oficines a les Illes Balears (1)							
	Bancs		Caixes d'estalvi		Coop. de crèdit		
		% sobre any anterior		% sobre any anterior		% sobre any anterior	
1996	572	0,35	376	6,52	16	-5,88	
1997	572	0,00	376	0,00	16	0,00	
1998	550	-3,85	433	15,16	16	0,00	
1999	551	0,18	458	5,77	18	12,50	
2000	536	-2,72	481	5,02	21	16,67	
2001	524	-2,24	520	8,11	23	9,52	

(1) dades referides a desembre 2001

Font: Banco de España.

⁶¹ A partir d'aquest apartat hem seguit els criteris metodològics de l'anàlisi del sector financer feta a la *Memoria sobre la situación económica y social. Comunidad Valenciana 2001*. CES, València.

11.2. CRÈDITS

Analitzam a continuació l'evolució dels crèdits per comunitats autònomes i institucions financeres, així com, l'evolució del crèdit, dels efectes de comerç tornats i de les hipoteques.

11.2.1. CRÈDIT PER COMUNITATS AUTÒNOMES I INSTITUCIONS FINANCERES

El sector financer de les Illes Balears canalitza el 2,54% del crèdit concedit al total de l'Estat. Aquest percentatge correspon a un crèdit de 15.665 milions d'euros i es distribueix entre les administracions públiques (3,21%) i altres sectors residents (96,79%) en proporcions que no s'allunyen molt d'aquelles que es donen a l'àmbit nacional (5,07% i 94,93% respectivament). A la resta d'autonomies destaca la proporció del crèdit destinat a les administracions públiques a Ceuta (12,25%), Melilla (9,18%) i a Extremadura (8,70%), mentre que el crèdit dedicat al sector privat arriba al seu major percentatge a la comunitat foral de Navarra amb un 98,31% (vegeu quadre I-123).

Per altra banda, en analitzar aquesta variable en funció del tipus d'entitat de dipòsit que concedeix el crèdit, observam que a les Illes Balears la banca, que és la principal canalitzadora de crèdits en acaparar un 50,28% del volum total, manté un percentatge similar al de l'Estat en conjunt (50,77%). En canvi, el percentatge registrat per les caixes d'estalvi (48,80%) és superior al registrat a tot l'Estat (44,22%), a conseqüència de la poca importància que les cooperatives de crèdit tenen a les Illes (0,91% enfront del 5,01% que suposen al conjunt espanyol).

Respecte de la resta de comunitats autònomes, podem observar considerables divergències en l'estructura dels seus respectius sectors financers. En primer lloc destaca la posició de privilegi que ocupa la banca a la comunitat autònoma de Madrid, amb una quota de mercat del 66,55%, cosa que provoca que les cooperatives de crèdit obtenguin el seu pitjor registre a aquesta comunitat (0,44%). Les comunitats amb menor grau de participació de la banca són Navarra (30,39%) -que a la vegada registra la major quota de les cooperatives de crèdit (24,55%)- Aragó i Castella-La Manxa, ambdues per davall del 36%. Això fa que aquestes comunitats tinguin els més alts percentatges de participació de les caixes d'estalvi (53,92% i 54,02%), mentre que els pitjors registres per a aquestes siguin a Madrid (33,01%), Canàries (36,05%) i Astúries (36,24%).

11.2.2. EVOLUCIÓ DEL CRÈDIT

Els crèdits mostren un comportament expansiu trimestre a trimestre, si bé al llarg del tercer trimestre de cada any solen presentar un menor creixement. Es dona al tercer trimestre del 2001 fins i tot una petita reducció. En taxes interanuals de creixement es produeix una clara desacceleració del creixement del crèdit a partir del tercer trimestre del 2001 (vegeu apartat 11. 4).

QUADRE I-123.

Crèdit de bancs, caixes i cooperatives a AP i altres sectors residents (milions d'euros)

	BANCS													
	Total		Adm. públiques				Altres sectors residents				Total		Administr. Públiques	Altres sectors residents
	1=2+3+4+7+10	T2	2=5+8+11	T1	T2	3=6+9+12	T1	T2	4=5+6	T1	T2	5	6	
País Basc	38.550	6,25	903	2,34	2,89	37.646	97,65	6,42	18.629	48,32	5,94	421	18.208	
Catalunya	116.939	18,94	5.744	4,91	18,37	111.195	95,09	18,97	54.373	46,50	17,35	3.608	50.765	
Galícia	25.590	4,15	1.417	5,54	4,53	24.173	94,46	4,13	14.029	54,82	4,48	883	13.146	
Andalusia	76.157	12,34	4.800	6,30	15,35	71.358	93,70	12,18	34.526	45,34	11,02	3.118	31.408	
Astúries	11.179	1,81	962	8,61	3,08	10.216	91,39	1,74	6.297	56,33	2,01	719	5.578	
Cantàbria	6.342	1,03	300	4,73	0,96	6.041	95,25	1,03	3.176	50,08	1,01	186	2.990	
La Rioja	4.331	0,70	236	5,45	0,75	4.094	94,53	0,70	1.737	40,11	0,55	182	1.555	
Múrcia	14.212	2,30	620	4,36	1,98	13.591	95,63	2,32	5.735	40,35	1,83	356	5.379	
València	59.942	9,71	3.161	5,27	10,11	56.782	94,73	9,69	26.051	43,46	8,31	2.028	24.023	
Aragó	16.327	2,64	1.128	6,91	3,61	15.200	93,10	2,59	5.860	35,89	1,87	711	5.149	
Castella-La Manxa	16.065	2,60	840	5,23	2,69	15.225	94,77	2,60	5.307	33,03	1,69	283	5.024	
Canàries	20.070	3,25	1.263	6,29	4,04	18.806	93,70	3,21	12.049	60,03	3,84	816	11.233	
Navarra	8.859	1,44	150	1,69	0,48	8.709	98,31	1,49	2.692	30,39	0,86	64	2.628	
Extremadura	8.675	1,41	755	8,70	2,41	7.921	91,31	1,35	3.915	45,13	1,25	446	3.469	
Balears	15.665	2,54	503	3,21	1,61	15.162	96,79	2,59	7.877	50,28	2,51	314	7.563	
Madrid	149.602	24,24	6.663	4,45	21,31	142.939	95,55	24,39	99.560	66,55	31,77	3.326	96.234	
Castella i Lleó	27.533	4,46	1.719	6,24	5,50	25.814	93,76	4,41	11.058	40,16	3,53	833	10.225	
Sense classificar	254	0,04	-	-	-	254	100,00	0,04	15	5,91	0,00	-	15	
Total CA	616.291	99,84	31.163	5,06	99,66	585.128	94,94	99,85	312.885	50,77	99,83	18.293	294.592	
Ceuta	498	0,08	61	12,25	0,20	437	87,75	0,07	262	52,61	0,08	39	223	
Melilla	490	0,08	45	9,18	0,14	446	91,02	0,08	268	54,69	0,09	19	249	
Total	617.279	100,00	31.269	5,07	100,00	586.010	94,93	100,00	313.414	50,77	100,00	18.351	295.064	

T1: % s/comunitat autònoma

T2: % s/total Espanya

QUADRE I-123 (continuació)

Crèdit de bancs, caixes i cooperatives a AP i altres sectors residents (milions d'euros)

	CAIXES D'ESTALVI					COOPERATIVES DE CRÈDIT				
	Total			Adm. públiques	Altres sectors residents	Total			Adm. públiques	Altres sectors residents
	7=8+9	T1	T2	8	9	10=11+12	T1	T2	11	12
País Basc	15.323	39,75	5,61	455	14.868	4.597	11,92	14,86	27	4.570
Catalunya	61.526	52,61	22,54	2.134	59.392	1.040	0,89	3,36	2	1.038
Galícia	11.454	44,76	4,20	534	10.920	107	0,42	0,35	-	107
Andalusia	34.197	44,90	12,53	1.576	32.621	7.435	9,76	24,04	106	7.329
Astúries	4.051	36,24	1,48	239	3.812	830	7,42	2,68	4	826
Cantàbria	3.101	48,90	1,14	114	2.987	64	1,01	0,21	-	64
La Rioja	2.310	53,34	0,85	54	2.256	283	6,53	0,91	-	283
Múrcia	7.343	51,67	2,69	263	7.080	1.133	7,97	3,66	1	1.132
València	28.498	47,54	10,44	1.001	27.497	5.394	9,00	17,44	132	5.262
Aragó	8.804	53,92	3,23	385	8.419	1.664	10,19	5,38	32	1.632
Castella-La Manxa	8.679	54,02	3,18	499	8.180	2.079	12,94	6,72	58	2.021
Canàries	7.235	36,05	2,65	443	6.792	785	3,91	2,54	4	781
Navarra	3.992	45,06	1,46	70	3.922	2.175	24,55	7,03	16	2.159
Extremadura	4.290	49,45	1,57	303	3.987	471	5,43	1,52	6	465
Balears	7.645	48,80	2,80	188	7.457	143	0,91	0,46	1	142
Madrid	49.387	33,01	18,09	3.296	46.091	655	0,44	2,12	41	614
Castella i Lleó	14.451	52,49	5,29	837	13.614	2.024	7,35	6,54	49	1.975
Sense classificar	239	94,09	0,09		239	-	-	-	-	-
Total CA	272.526	44,22	99,85	12.391	260.135	30.880	5,01	99,84	479	30.400
Ceuta	217	43,57	0,08	22	195	19	3,82	0,06	-	19
Melilla	191	38,98	0,07	26	165	32	6,53	0,10	-	32
Total	272.934	44,22	100,00	12.439	260.495	30.931	5,01	100,00	479	30.452

T1: % s/comunitat autònoma.

T2: % s/total Espanya.

Font: Banco de España.

QUADRE I-124.

Estadística d'efectes de comerç tornats impagats. Illes Balears 2001 (milions d'euros)

	Total entitats		Bancs				Caixes d'estalvi				Cooperatives de crèdit			
	Efectes	Import	Efectes	% s/total efectes	Import	% s/total import	Efectes	%s/total efectes	Import	%s/total import	Efectes	%s/total efectes	Import	%s/total import
Total 2000	82.655	90,46	66.033	79,89	62,51	69,10	16.053	19,42	26,81	29,63	569	0,69	1,15	1,27
Gener	8.520	8,11	7.017	82,36	5,00	61,63	1.464	17,18	3,03	37,33	39	0,46	0,08	1,04
Febrer	8.379	7,30	7.080	84,50	5,31	72,76	1.249	14,91	1,92	26,34	50	0,60	0,07	0,91
Març	7.721	7,49	6.376	82,58	5,28	70,49	1.297	16,80	2,14	28,55	48	0,62	0,07	0,96
Abril	8.933	6,94	7.816	87,50	5,16	74,44	1.110	12,43	1,77	25,48	7	0,08	0,01	0,09
Maig	9.016	8,23	7.594	84,23	6,08	73,92	1.368	15,17	2,07	25,20	54	0,60	0,07	0,88
Juny	7.354	6,95	5.962	81,07	4,86	69,92	1.343	18,26	2,03	29,13	49	0,67	0,07	0,95
Juliol	6.730	7,36	5.230	77,71	4,71	64,00	1.460	21,69	2,52	34,20	40	0,59	0,13	1,80
Agost	6.016	6,47	4.517	75,08	4,39	67,94	1.444	24,00	1,97	30,39	55	0,91	0,11	1,67
Setembre	5.312	7,01	3.905	73,51	4,74	67,58	1.352	25,45	2,13	30,45	55	1,04	0,14	1,97
Octubre	4.996	8,01	3.675	73,56	5,50	68,69	1.266	25,34	2,36	29,43	55	1,10	0,15	1,88
Novembre	4.631	8,15	3.367	72,71	5,66	69,40	1.212	26,17	2,37	29,06	52	1,12	0,13	1,55
Desembre	5.047	8,44	3.494	69,23	5,81	68,80	1.488	29,48	2,51	29,70	65	1,29	0,13	1,50
Total 2001	51.244	92,03	34.822	67,95	61,72	67,07	15.906	31,04	29,09	31,61	516	1,01	1,23	1,33
Gener	5.039	7,25	3.416	67,79	5,11	70,42	1.568	31,12	2,03	28,00	55	1,09	0,11	1,57
Febrer	3.976	7,04	2.842	71,48	4,87	69,20	1.079	27,14	2,03	28,75	55	1,38	0,14	2,05
Març	4.286	8,52	3.078	71,82	6,09	71,56	1.202	28,04	2,40	28,23	6	0,14	0,02	0,21
Abril	3.638	7,98	2.550	70,09	5,73	71,89	1.077	29,60	2,22	27,88	11	0,30	0,02	0,23
Maig	4.440	7,98	2.973	66,96	5,27	66,04	1.417	31,91	2,60	32,61	50	1,13	0,11	1,36
Juny	4.287	7,55	2.927	68,28	4,92	65,21	1.305	30,44	2,51	33,28	55	1,28	0,11	1,51
Juliol	5.029	8,73	3.498	69,56	5,86	67,15	1.472	29,27	2,73	31,34	59	1,17	0,14	1,58
Agost	3.948	7,16	2.563	64,92	4,32	60,37	1.369	34,68	2,82	39,46	16	0,41	0,01	0,17
Setembre	3.707	7,04	2.448	66,04	4,38	62,17	1.202	32,43	2,49	35,44	57	1,54	0,17	2,48
Octubre	4.432	8,52	2.994	67,55	6,06	71,09	1.377	31,07	2,34	27,43	61	1,38	0,13	1,48
Novembre	4.032	7,22	2.651	65,75	4,50	62,36	1.368	33,93	2,70	37,47	13	0,32	0,01	0,17
Desembre	4.430	7,04	2.882	65,06	4,60	65,36	1.470	33,18	2,19	31,14	78	1,76	0,25	3,50

Font: INE.

11.2.2.1. Efectes de comerç tornats

Des de l'any 2000 s'ha reduït el nombre d'efectes tornats impagats des de 82.655 (amb un import total de 90,46 milions d'euros) a 51.244 efectes l'any 2001 (import de 92,03 milions d'euros) (vegeu quadre I-124).

L'any 2001 es va donar una reducció en termes de nombre d'efectes del 38% respecte del 2000, mentre que en import monetari hi va haver un augment de l'1,73% amb increments mensuals interanuals superiors al 10% al llarg de març, abril, juliol i agost (vegeu quadres I-124, I-125 i I-126).

QUADRE I-125.

Estadística d'efectes de comerç tornats impagats, Illes Balears (milions d'euros)

	00/99 i 01/00			
	Efectes	Import	Efectes	Import
1999	112.458	94,29		
2000	82.655	90,46	-26,50	-4,07
2001	51.244	92,03	-38,00	1,73

Font: INE.

La majoria d'efectes de comerç foren tornats a bancs, un 67,95% del total (34.822 efectes). En termes monetaris varen ser 61,72 milions d'euros, i suposaren un percentatge del 67,07%. A les caixes d'estalvi foren tornats un 31,04% del total (15.906 efectes) per un import monetari de 29,09 milions d'euros (31,61%). La resta, aproximadament un 1%, tant en nombre d'efectes com en termes monetaris, varen ser tornats per les cooperatives de crèdit.

Quant a l'evolució dels efectes impagats a bancs, l'evolució entre els anys 2000 i 2001 és molt semblant a la que sofreixen el total d'efectes impagats a totes les entitats financeres: en nombre d'efectes hi ha una reducció del 47,27%, que als darrers tres mesos de l'any tenen els menors valors (reduccions d'entre el 17,52% i el 21,27%) i en import monetari hi ha en aquest cas una petita reducció de l'1,25%, i és els mesos de novembre i desembre quan hi ha les majors reduccions percentuals, prop del 20% (vegeu quadre I-126).

QUADRE I-126.

Estadística d'efectes de comerç tornats impagats. Illes Balears Evolució 2000-2001. Variacions interanuals

	Total entitats		Bancs		Caixes d'estalvi		Cooperatives de crèdit	
	Efectes	Import	Efectes	Import	Efectes	Import	Efectes	Import
Total	-38,00	1,73	-47,27	-1,25	-0,92	8,52	-9,31	6,81
Gener	-40,86	-10,59	-51,32	2,16	7,10	-32,94	41,03	35,71
Febrer	-52,55	-3,54	-59,86	-8,26	-13,61	5,31	10,00	118,18

Març	-44,49	13,63	-51,73	15,36	-7,32	12,36	-87,50	-75,00
Abril	-59,27	14,99	-67,37	11,06	-2,97	25,85	57,14	200,00
Maig	-50,75	-2,99	-60,85	-13,34	3,58	25,51	-7,41	50,00
Juny	-41,71	8,56	-50,91	1,24	-2,83	24,04	12,24	72,73
Juliol	-25,27	18,53	-33,12	24,36	0,82	8,59	47,50	4,55
Agost	-34,38	10,69	-43,26	-1,64	-5,19	43,73	-70,91	-88,89
Setembre	-30,21	0,43	-37,31	-7,61	-11,09	16,90	3,64	26,09
Octubre	-11,29	6,46	-18,53	10,16	8,77	-0,77	10,91	-16,00
Novembre	-12,93	-11,43	-21,27	-20,40	12,87	14,21	-75,00	-90,48
Desembre	-12,23	-16,52	-17,52	-20,70	-1,21	-12,47	20,00	95,24

Font: INE.

El comportament d'aquestes dades a les caixes d'estalvi i a les cooperatives de crèdit és diferent. En el cas de les caixes d'estalvi es dona una reducció del 0,92% en nombre d'efectes i un augment del 8,52% en import monetari. Finalment, en el cas de les cooperatives de crèdit, hi ha una reducció del 9,31% del nombre d'efectes i un augment del 6,81% de l'import monetari.

11.2.2.2. Hipoteques

L'any 2001 es varen constituir un total de 24.218 garanties hipotecàries, un 95,39% de les quals foren sobre finques urbanes (23.101 hipoteques) i la resta, un 4,61%, es va constituir sobre finques rústiques (1.117 hipoteques). En termes monetaris, les hipoteques suposaren un total de 2.316,25 milions d'euros, dels quals 2.168 milions foren sobre finques urbanes (93,61%) i 148,19 milions d'euros foren sobre finques rústiques (6,40%) (vegeu quadre I-127).

Aquest total de garanties hipotecàries constituïdes va suposar una reducció del nombre d'hipoteques del 4,39%, tot i que l'import monetari va augmentar un 2,09% respecte de l'any anterior.

De les hipoteques constituïdes sobre finques urbanes destaca la importància d'aquelles que són sobre habitatges, un 82,55% del total (19.991 hipoteques) que suposen un import de 1.648,21 milions d'euros (71,16% de l'import total). En segon lloc, amb un 10,24% de les hipoteques constituïdes (2.479 hipoteques) trobam les que s'efectuen sobre oficines i garatges, les quals en termes monetaris suposen un 16,40% del total (379,85 milions d'euros). La resta (631 hipoteques amb el 2,61% del total) és sobre solars, i suposa 140,11 milions d'euros (6,05% del total). Dins aquestes, només les constituïdes sobre solars suposaren un augment en nombre d'hipoteques amb relació a les que s'havien constituït el 2000 (631 de l'any 2001 enfront de les 564 de l'any 2000), que augmentaren un 11,88%, encara que en termes monetaris sofrissin una disminució del 9,76%. En conjunt, les hipoteques sobre finques urbanes sofriren una disminució del 3,82% en nombre i un augment de l'1,27% en import total.

De les 1.117 hipoteques que es constituïren sobre finques rústiques, 1.102 ho feren sobre finques de secà (4,55% del total), la qual cosa suposà en termes monetaris 147,38

QUADRE I-127.

Constitució de garanties hipotecàries sobre béns immobles. Illes Balears (milions d'euros)														
	1999				2000				2001 (1)				2001/2000	
	Nombre		Import		Nombre		Import		Nombre		Import		Nombre	Import
		%/total		%/total		%/total		%/total		%/total		%/total	%	%
Total hipoteques	24.156	100,00	1.859,48	100,00	25.331	100,00	2.268,85	100,00	24.218	100,00	2.316,25	100,00	-4,39	2,09
Sobre finques urbanes	22.957	95,04	1.743,58	93,77	24.019	94,82	2.141,06	94,37	23.101	95,39	2.168,17	93,61	-3,82	1,27
- sobre habitatges	19.198	79,48	1.285,37	69,13	20.308	80,17	1.573,23	69,34	19.991	82,55	1.648,21	71,16	-1,56	4,77
- sobre solars	1.079	4,47	151,72	8,16	564	2,23	155,26	6,84	631	2,61	140,11	6,05	11,88	-9,76
- sobre altres(oficines i garatges)	2.680	11,09	306,49	16,48	3.147	12,42	412,57	18,18	2.479	10,24	379,85	16,40	-21,23	-7,93
Sobre finques rústiques	1.199	4,96	115,91	6,23	1.312	5,18	127,79	5,63	1.117	4,61	148,19	6,40	-14,86	15,96
- sobre finques de secà	1.183	4,90	114,88	6,18	1.303	5,14	127,21	5,61	1.102	4,55	147,38	6,36	-15,43	15,85
- sobre finques de regadiu	16	0,07	1,02	0,05	9	0,04	0,58	0,03	15	0,06	0,82	0,04	66,67	40,02
Concedides per bancs	10.494	43,44	867,16	46,63	11.432	45,13	1.050,79	46,31	10.812	44,64	1.015,86	43,86	-5,42	-3,32
- sobre finques urbanes	9.957	41,22	814,37	43,80	10.800	42,64	997,65	43,97	10.406	42,97	966,70	41,74	-3,65	-3,10
- sobre finques rústiques	537	2,22	52,79	2,84	632	2,49	53,14	2,34	406	1,68	49,16	2,12	-35,76	-7,49
Concedides per caixes d'estalvis	12.507	51,78	904,92	48,67	12.949	51,12	1.142,92	50,37	12.918	53,34	1.254,17	54,15	-0,24	9,73
- sobre finques urbanes	11.931	49,39	852,33	45,84	12.331	48,68	1.075,35	47,40	12.265	50,64	1.159,61	50,06	-0,54	7,84
- sobre finques rústiques	576	2,38	52,59	2,83	618	2,44	67,57	2,98	653	2,70	94,56	4,08	5,66	39,94
Concedides per altres entitats i no consta	1.155	4,78	87,40	4,70	950	3,75	75,14	3,31	488	2,02	46,22	2,00	-48,63	-38,49
- sobre finques urbanes	1.069	4,43	76,88	4,13	888	3,51	68,06	3,00	430	1,78	41,75	1,80	-51,58	-38,66
- sobre finques rústiques	86	0,36	10,52	0,57	62	0,24	7,07	0,31	58	0,24	4,47	0,19	-6,45	-36,85

(1) Dades provisionals

Font: INE, elaboració pròpia.

milions d'euros (6,36%). Sobre finques de regadiu només es constituïren 15 hipoteques amb un import total de 0,82 milions d'euros (menys d'un 0,1% tant en nombre d'hipoteques com en import total). L'evolució interanual va significar una reducció del 15,43% en nombre d'hipoteques constituïdes sobre finques de secà, que així i tot varen augmentar en termes monetaris el 15,85%. Quant a les hipoteques constituïdes sobre finques de regadiu, sofriren un augment del 66,67% en nombre d'hipoteques i del 40,02% en termes monetaris.

Del total de garanties hipotecàries concedides l'any 2001, 10.812 (un 44,64%) varen ser concedides per bancs i suposaren un import de 1.015,86 milions d'euros (43,86%). La majoria de les hipoteques, tant en nombre com en import varen ser constituïdes per les caixes d'estalvi, 12.918 hipoteques (53,34%), amb un import total de 1.254 milions d'euros (54,15%). Les 488 restants (2,02%), amb el corresponent import total de 46,22 milions d'euros (2%) foren concedides per altres entitats.

De les concedides per bancs, un 42,97% del total eren sobre finques urbanes i tan sols l'1,68% restant fou sobre finques rústiques. En termes monetaris, aquests percentatges sofreixen petites variacions i l'import corresponent a les hipoteques sobre finques urbanes va ser del 41,74% i el corresponent a finques rústiques del 2,12%.

Les 12.918 hipoteques constituïdes per caixes d'estalvis es reparteixen entre finques urbanes i finques rústiques de la següent manera: un 50,64% en nombre d'hipoteques són sobre finques urbanes, que en import suposen un 50,06% del total. Les hipoteques restants (2,70%), amb un import del 4,08% del total, varen ser constituïdes sobre finques rústiques.

Les hipoteques que varen ser concedides per altres entitats sobre finques urbanes representen aproximadament el 2% del total, tant en termes de nombre d'hipoteques com en termes monetaris, mentre que les constituïdes sobre finques rústiques no arriben al 0,5% en cap dels dos casos.

Quant a l'evolució interanual de les entitats que constituïren aquestes hipoteques, només hi ha un clar creixement en importància en termes d'import a les caixes (augment del 9,73%). En nombre d'hipoteques també hi ha un petit augment del 5,66% en aquelles concedides per les caixes d'estalvi sobre finques rústiques. Cal destacar el fort retrocés de les hipoteques concedides per altres entitats (reducció del 48,63% en nombre d'hipoteques i del 38,49% en import monetari).

11.3. DIPÒSITS

Anàlogament a l'anàlisi desenvolupada per als crèdits, s'analitza l'evolució dels dipòsits per comunitats autònomes i institucions financeres, així com l'evolució de l'estructura dels dipòsits i la seva variació absoluta per entitats financeres i tipus de dipòsit.

11.3.1. DIPÒSITS PER COMUNITATS AUTÒNOMES I INSTITUCIONS FINANCERES

Els dipòsits realitzats a les Illes Balears representen el 2% i la seva distribució es diferencia de la dels crèdits que en el cas dels dipòsits la major quota de mercat l'ostenten les caixes d'estalvi (61,5%), enfront dels bancs (37,3%). La quota corresponent a les cooperatives de crèdit és similar a la dels crèdits (1,2%).

En aquest mateix ordre es reparteixen el mercat financer les entitats a l'àmbit nacional, encara que amb una menor presència de les caixes (46,8%), major en el cas de la banca (43,6%) i també major al cas de les cooperatives de crèdit (5,3%).

Quant al tipus de dipositant es refereix, el sector privat efectua el 96,7% dels dipòsits, i el 3,3% restant és aportat pel sector públic. En aquest cas, les divergències respecte de la distribució que registra el conjunt de l'Estat són similars a les registrades pels crèdits, amb un biaix cap al sector privat a Balears, ja que a l'Estat els dipòsits públics arriben al 5,7% del total i els privats suposen el 94,3% restant.

Com podem observar al quadre I-128 són nombroses les comunitats autònomes en les quals, en considerar els dipòsits, són les caixes d'estalvi les que mantenen una posició de lideratge. Les excepcions són Astúries, Canàries, Madrid i Melilla, a causa del fort predomini de la banca al seu sector financer.

11.3.2. ESTRUCTURA DELS DIPÒSITS

A 31 de desembre del 2001, a totes les entitats financeres de Balears en conjunt hi havia un total de 11.440 milions d'euros en dipòsit. Tan sols 378 milions d'euros procedien de les administracions públiques (3,30%) i la resta, 11.062 milions eren d'altres sectors residents (96,70%). Aquests dipòsits dels altres sectors residents estaven distribuïts de la següent manera: el 24,76% eren dipòsits a la vista, el 23,99% eren dipòsits d'estalvi i, aproximadament la meitat, el 47,95%, eren a termini (vegeu quadre I-129).

Per tipus d'entitat, la majoria de dipòsits eren a les caixes d'estalvi, un total de 7.033 milions d'euros, que suposaven el 61,48% de tots els dipòsits. Les caixes són el tipus d'entitat on les administracions públiques tenen menor pes, tan sols 183 milions d'euros (un 2,60%). El 97,40% restant dels dipòsits efectuats a aquest tipus d'entitat els realitzen altres sectors residents (6.850 milions d'euros) i eren majoritàriament (un 51,74%) dipòsits a termini, un 27,74% eren dipòsits d'estalvi i un 17,92% eren a la vista.

QUADRE I-128.

Dipòsits d'AP i altres sectors residents a bancs, caixes i cooperatives per CA (milions d'euros)

	BANCS														
	Total	Adm. públiques				Altres sectors residents				Total	Administr. Públiques				Altres sectors residents
		1=2+3=4+7+10	T2	2=5+8+11	T1	T2	3=6+9+12	T1	T2		4=5+6	T1	T2	5	
País Basc	40.426	6,9	2.729	6,8	8,2	37.697	93,2	6,9	12.853	31,8	5,1	908	11.945		
Catalunya	95.232	16,3	1.789	1,9	5,4	93.443	98,1	17,0	27.963	29,4	11,0	772	27.191		
Galícia	27.905	4,8	970	3,5	2,9	26.935	96,5	4,9	12.673	45,4	5,0	484	12.189		
Andalusia	59.574	10,2	2.067	3,5	6,2	57.507	96,5	10,5	18.917	31,8	7,4	1.003	17.914		
Astúries	12.792	2,2	272	2,1	0,8	12.520	97,9	2,3	6.409	50,1	2,5	147	6.262		
Cantàbria	5.924	1,0	215	3,6	0,6	5.709	96,4	1,0	2.597	43,8	1,0	97	2.500		
La Rioja	3.888	0,7	96	2,5	0,3	3.792	97,5	0,7	1.215	31,3	0,5	26	1.189		
Múrcia	11.529	2,0	358	3,1	1,1	11.171	96,9	2,0	2.980	25,8	1,2	122	2.858		
València	44.609	7,7	1.017	2,3	3,1	43.592	97,7	7,9	15.313	34,3	6,0	484	14.829		
Aragó	17.674	3,0	375	2,1	1,1	17.299	97,9	3,1	4.148	23,5	1,6	112	4.036		
Castella-La Manxa	18.784	3,2	503	2,7	1,5	18.281	97,3	3,3	4.942	26,3	1,9	148	4.794		
Canàries	14.748	2,5	1.429	9,7	4,3	13.319	90,3	2,4	6.894	46,7	2,7	592	6.302		
Navarra	9.897	1,7	585	5,9	1,8	9.312	94,1	1,7	2.183	22,1	0,9	302	1.881		
Extremadura	9.414	1,6	235	2,5	0,7	9.179	97,5	1,7	3.550	37,7	1,4	83	3.467		
Illes Balears	11.439	2,0	377	3,3	1,1	11.062	96,7	2,0	4.265	37,3	1,7	183	4.082		
Madrid	160.677	27,6	19.402	12,1	58,4	141.275	87,9	25,7	115.811	72,1	45,6	16.486	99.325		
Castella i Lleó	37.148	6,4	770	2,1	2,3	36.378	97,9	6,6	10.890	29,3	4,3	274	10.616		
Sense classificar	95	0,0	-	0,0	0,0	95	100,0	0,0	95	100,0	0,0	-	95		
Total CA.	581.752	99,8	33.186	5,7	99,9	548.566	94,3	99,8	253.697	43,6	99,8	22.223	231.474		
Ceuta	576	0,1	21	3,6	0,1	555	96,4	0,1	260	45,1	0,1	15	245		
Melilla	519	0,1	20	3,9	0,1	499	96,1	0,1	277	53,4	0,1	12	265		
Total	582.849	100,0	33.228	5,7	100,0	549.621	94,3	100,0	254.235	43,6	100,0	22.251	231.984		

Font: Banco de España.

QUADRE I-128 (CONTINUACIÓ)

Crèdit de bancs, caixes i cooperatives a AP i altres sectors residents (milions d'euros)										
	CAIXES D'ESTALVI					COOPERATIVES DE CRÈDIT				
	Total			Adm. públiques	Altres sectors residents	Total			Adm. públiques	Altres sectors residents
	7=8+9	T1	T2	8	9	10=11+12	T1	T2	11	12
País Basc	21.321	52,7	7,8	1.577	19.744	6.252	15,5	20,2	244	6.008
Catalunya	65.931	69,2	24,2	1.014	64.917	1.338	1,4	4,3	3	1.335
Galícia	15.029	53,9	5,5	484	14.545	203	0,7	0,7	2	201
Andalusia	32.897	55,2	12,1	956	31.941	7.760	13,0	25,1	108	7.652
Astúries	5.302	41,4	1,9	114	5.188	1.081	8,5	3,5	11	1.070
Cantàbria	3.283	55,4	1,2	111	3.172	44	0,7	0,1	7	37
La Rioja	2.374	61,1	0,9	61	2.313	299	7,7	1,0	9	290
Múrcia	7.124	61,8	2,6	156	6.968	1.425	12,4	4,6	80	1.345
València	22.763	51,0	8,3	503	22.260	6.533	14,6	21,1	30	6.503
Aragó	11.570	65,5	4,2	240	11.330	1.956	11,1	6,3	23	1.933
Castella-La Manxa	10.800	57,5	4,0	278	10.522	3.042	16,2	9,8	77	2.965
Canàries	7.072	48,0	2,6	782	6.290	782	5,3	2,5	55	727
Navarra	5.638	57,0	2,1	278	5.360	2.076	21,0	6,7	5	2.071
Extremadura	5.248	55,7	1,9	147	5.101	616	6,5	2,0	5	611
Balears	7.033	61,5	2,6	183	6.850	141	1,2	0,5	11	130
Madrid	44.182	27,5	16,2	2.915	41.267	684	0,4	2,2	1	683
Castella i Lleó	23.852	64,2	8,7	439	23.413	2.406	6,5	7,8	57	2.349
Sense classificar	-	0,0	0,0	-	-	-	0,0	0,0	-	-
Total CA.	272.526	46,8	99,9	10.239	281.182	30.880	5,3	99,8	723	35.910
Ceuta	290	50,3	0,1	6	284	26	4,5	0,1	-	26
Melilla	225	43,4	0,1	8	217	17	3,3	0,1	-	17
Total	272.934	46,8	100,0	10.254	281.684	30.931	5,3	100,0	724	35.953

T1: % s/Comunitat Autònoma

T2: % s/total Espanya

Font: Banco de España.

QUADRE I-129.

Estructura dels dipòsits d'administracions públiques i altres sectors residents al sistema bancari de les Illes Balears per entitat i tipus de dipòsit ⁽¹⁾ (milions d'euros)

Entitats de dipòsit	1999		2000		2001	
	Total	%	Total	%	Total	%
Dipòsits d'AP i ASR (2)	9.127		10.441		11.440	
Dipòsits AP	403	4,42	478	4,58	378	3,30
Dipòsits ASR	8.724	95,58	9.963	95,42	11.062	96,70
Dipòsits vistaASR	2.471	27,07	2.513	24,07	2.832	24,76
Dipòsits d'estalviASR	2.464	26,99	2.495	23,90	2.744	23,99
Dipòsits a terminiASR	3.789	41,52	4.955	47,46	5.486	47,95
Bancs						
Dipòsits d'AP i ASR (2)	3.699	40,53	4.157	39,82	4.265	37,28
Dipòsits AP	244	6,58	255	6,13	183	4,29
Dipòsits ASR	3.455	93,42	3.902	93,87	4.082	95,71
Dipòsits vistaASR	1.491	40,30	1.371	32,98	1.538	36,06
Dipòsits d'estalviASR	753	20,36	737	17,73	765	17,93
Dipòsits a terminiASR	1.211	32,75	1.794	43,17	1.779	41,72
Caixes d'estalvi						
Dipòsits d'AP i ASR (2)	5.347	58,58	6.178	59,17	7.033	61,48
Dipòsits AP	156	2,93	218	3,52	183	2,60
Dipòsits ASR	5.191	97,07	5.960	96,48	6.850	97,40
Dipòsits vistaASR	961	17,97	1.116	18,07	1.260	17,92
Dipòsits d'estalviASR	1.694	31,67	1.738	28,13	1.951	27,74
Dipòsits a terminiASR	2.536	47,43	3.106	50,27	3.639	51,74
Cooperatives de crèdit						
Dipòsits d'AP i ASR (2)	81	0,89	106	1,02	141	1,23
Dipòsits AP	3	4,07	6	5,18	11	7,80
Dipòsits ASR	78	95,93	101	94,82	130	92,20
Dipòsits vistaASR	19	23,21	26	24,34	34	24,02
Dipòsits d'estalviASR	17	20,74	20	18,87	29	20,23
Dipòsits a terminiASR	42	51,98	55	51,70	68	47,96

(1) dades referides a 31 de desembre

(2) AP: administracions públiques. ASR: altres sectors residents

Font: Banco de España. Elaboració pròpia.

Als bancs hi havia en dipòsit 4.265 milions d'euros (un 37,28%), dels quals un 4,29% eren de les administracions públiques (183 milions d'euros) i el 95,71% (4.082 milions d'euros) eren d'altres sectors residents. D'aquests, un 41,72% eren a termini, un 36,06% a la vista i el 17,93% eren dipòsits d'estalvi.

Les cooperatives de crèdit són el tipus d'entitat amb un menor pes pel que fa als dipòsits efectuats, amb tan sols 141 milions d'euros (1,23%). Les cooperatives són el tipus d'entitat on les administracions públiques tenen major pes amb un 7,80% (11 milions d'euros). Els 130 milions corresponents als dipòsits d'altres sectors residents

(92,20%) eren repartits de la següent forma: 47,96% de dipòsits a termini, 24,02% de dipòsits a la vista i 20,23% de dipòsits d'estalvi.

11.3.3. EVOLUCIÓ DELS DIPÒSITS

Tal com ja hem esmentat es dona un comportament dispar de l'evolució dels dipòsits a Balears amb relació a Espanya. Així, mentre que a Balears ja es nota una desacceleració en el creixement interanual a partir del tercer trimestre del 2001, aquesta no es deixa sentir a Espanya (vegeu apartat 11. 1. 2 i quadre I-20).

Per altra banda, aquesta desacceleració es va accentuar a Balears al llarg del quart trimestre del 2001, ja que presenta taxa negativa de creixement. Aquestes taxes negatives se solen donar el primer trimestre de l'any, quan s'acusa l'efecte de la compensació bancària típic de final d'any (vegeu quadre I-133).

Així, les variacions absolutes del quart trimestre amb relació al tercer trimestre al llarg del trienni 1999-2001 són positives el 1999 i 2000 (105 i 118 milions d'euros), mentre que el 2001 la variació és negativa per un valor de 182 milions d'euros.

El quadre I-130 explica aquestes variacions en termes d'administracions públiques i altres sectors residents.

QUADRE I-130.

Variació absoluta dels dipòsits el quart trimestre (milions d'euros)

	1999	2000	2001
Variació absoluta	105	118	-182
Administracions públiques	155,9	184,9	26,8
Altres sectors residents	-50,9	-66,9	-208,8

Font: Banco de España. Elaboració pròpia.

Per tant, la variació absoluta negativa dels dipòsits el quart trimestre del 2001 es deu a l'important increment en la caiguda dels dipòsits per part d'altres sectors residents.

En el quadre I-131 es pot observar com la caiguda dels dipòsits al quart trimestre de l'any es va concentrar en termes nets només en els bancs. El 89% es concentrà en la caiguda dels dipòsits a la vista, la qual cosa pot traduir els efectes de la caiguda de la capacitat de finançament del sector privat (vegeu apartat 4. 4. 3. d'aquest capítol) com també podria anar associat a l'"efecte euro" amb la recuperació del consum al llarg del quart trimestre de l'any, especialment per la compra d'automòbils de luxe i l'avançament de compres importants⁶² (vegeu apartat 3. 3. 1 d'aquest capítol).

⁶² Cal destacar que aquesta situació es dona conjuntament amb una reducció del valor dels efectes de comerç tornats i impagats a finals d'any (vegeu quadre I-126).

QUADRE I-131.

Dipòsits. Variacions 4t trimestre 2001 (milers d'euros)

	Variació Absoluta	Bancs	Caixes d'estalvi	Cooperatives de Crèdit
Total	-181.979	-192.808	2.388	8.441
AP	26.803	2.454	22.731	1.618
ASR	-208.782	-195.262	-20.343	6.823
Dipòsits a la vista	-179.987	-170.981	-9.040	34
Dipòsits d'estalvi	71.345	22.326	45.914	3.105
Dipòsits a termini	-100.139	-46.606	-57.217	3.684

Font: Banco de España. Elaboració pròpia.

11.4. CRÈDITS I DIPÒSITS

És interessant observar la ràtio dipòsit/oficina, la qual veim que té el seu màxim valor en el cas de les caixes d'estalvi amb un 13,53 milions d'euros per oficina. Als bancs té un valor de 8,14 milions d'euros per oficina i a les cooperatives de crèdit 6,13 milions d'euros per oficina (vegeu quadre I-132).

QUADRE I-132.

Nombre de dipòsits, crèdits i oficines d'entitats de crèdit a Balears, 2001

	Bancs		Caixes d'estalvi		Coop. de crèdit	
	Total	% s/total	Total	% s/total	Total	% s/total
Dipòsits (1)	4.265	37,28	7.033	61,48	141	1,23
Crèdits (1)	7.877	50,28	7.645	48,80	143	0,91
Oficines	524	49,11	520	48,73	23	2,16
Ràtios						
Dipòsit/oficina (1)	8,14		13,53		6,13	
Crèdit/oficina (1)	15,03		14,70		6,22	

(1) milions d'euros.

Font: Banco de España.

Si comparam amb la ràtio crèdit/oficina, veim que aquesta és més elevat que l'anterior en cada un dels casos, i que adquireix el seu màxim en el cas dels bancs amb 15,03 milions d'euros per oficina. A les caixes d'estalvi suposa 14,70 milions d'euros per oficina i a les cooperatives 6,22 milions d'euros per oficina.

La diferència entre els dipòsits i els crèdits pot considerar-se una aproximació al flux de finançament o endeutament que l'economia balear manté amb la resta d'Espanya a través del sistema financer (vegeu quadre I-133).

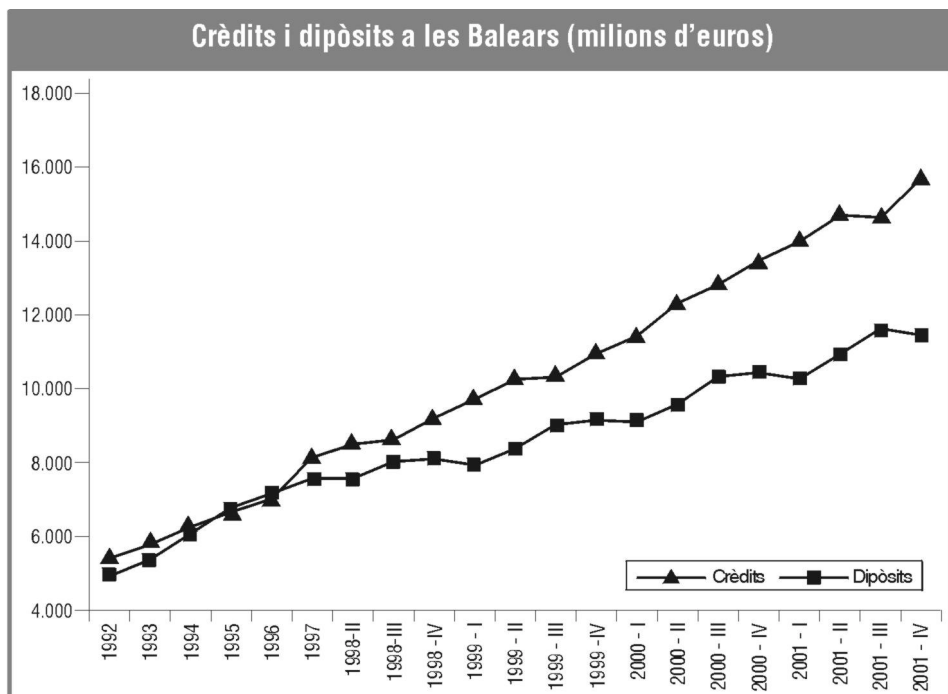
QUADRE I-133.

Crèdits i dipòsits a les Illes Balears

	Crèdits	Dipòsits	Variació	
			Crèdits	Dipòsits
	Milions d'euros		%	
1992	5.407	4.932		
1993	5.776	5.373	6,82	8,94
1994	6.242	6.075	8,07	13,07
1995	6.685	6.786	7,10	11,70
1996	7.009	7.154	4,85	5,42
1997	8.128	7.554	15,97	5,59
98 II	8.505	7.561	4,64	0,09
98 III	8.614	8.035	1,28	6,27
98 IV	9.192	8.110	6,71	0,93
99 I	9.703	7.933	5,56	-2,18
99 II	10.265	8.380	5,79	5,63
99 III	10.307	9.022	0,41	7,66
99 IV	10.945	9.127	6,19	1,16
00 I	11.416	9.124	4,30	-0,03
00 II	12.317	9.568	7,89	4,87
00 III	12.815	10.323	4,04	7,89
00 IV	13.452	10.441	4,97	1,14
01 I	13.992	10.241	4,01	-1,92
01 II	14.697	10.940	5,04	6,83
01 III	14.639	11.622	-0,39	6,23
01 IV	15.665	11.440	7,01	-1,57

Font: Banco de España.

GRÀFIC I-33.

Font: Banco de España.

Com podem observar al gràfic I-33 les Illes Balears han mantengut tradicionalment un diferencial positiu dels crèdits sobre els dipòsits, excepte els anys 1995 i 1996 en què aquest diferencial va ser lleugerament negatiu i tradueix la gran capacitat de finançament del sector privat al llarg d'aquests anys. Contràriament, l'ampliació d'aquest diferencial a favor dels crèdits a partir del 1997 corre paral·lela a la caiguda de la capacitat de finançament del sector privat (vegeu apartat 4. 4. 3.).

11.5. ACTIVITAT AVALADORA DE LA SOCIETAT DE GARANTIA RECÍPROCA (SGR) DE LES ILLES BALEARS

La Societat de Garantia Recíproca de les Illes Balears va rebre a l'any 2001 un total de sol·licituds d'avals per valor de 222.424,82 euros enfront dels 153.097,06 que s'havien sol·licitat l'any anterior (increment del 45,28%), dels quals va concedir-ne 178.592,86 euros (un 80,29% del total sol·licitat), cosa que va suposar un augment del 48,71% respecte dels que s'havien concedit l'any 2000.

El volum de risc en vigor de la Societat de Garantia Recíproca de les Illes Balears (ISBA) l'any 2001 s'ha xifrat en 427.851,17 euros. Això suposa un augment del 7,26% respecte de l'any anterior. Aquest mateix any 2001 es va formalitzar un import de risc de 148.822,76 euros (increment interanual del 50,48%) i s'amortitzaren 119.857,08 euros (augment del 12,65% respecte de l'any 2000).

Quan consideram la distribució d'aquest risc per sectors, el de serveis aglutina el 25,55%, el comerç el 20,39%, el turisme el 18,60%, la indústria el 15,89%, la construcció el 10,86%, el transport i comunicacions el 5,72% i el sector primari el 2,98%. Els sectors del turisme i dels serveis són els que més han augmentat la seva participació al total d'avals que hi ha vigents respecte de l'any anterior (24,86% i 13,09% respectivament). De forma contrària, els dos únics sectors que han reduït aquesta participació han estat el de transports i comunicació (reducció del 6,82%) i el de comerç (reducció del 4,02%).

Si classifiquem els avals que s'han concedit pel seu import, observem que el 37,56% són avals per imports menors a 60.000 euros i el 32,28% són de més de 150.000 euros. La minoria dels avals, per tant, són els que corresponen a les quantitats intermèdies entre aquestes dues xifres. Si comparem aquestes dades amb les de l'any anterior, podem observar que els avals de més de 150.000 euros encara tenien més pes dins el total dels avals, ja que aquest 32,28% prové d'una reducció del 13,66% respecte de l'any 2000. En canvi els d'import inferior a 60.000 euros han sofert un augment del 27,21% en aquest mateix temps.

Quant a la classificació per terminis, és molt significativa la quantitat d'avals que es concedeixen per a períodes superiors a 6 anys (un 73,45% del total). Un 16,97% són per a terminis d'entre 3 i 6 anys, i finalment, el 9,58% restant són fins a 3 anys. En aquest

cas, aquesta mateixa classificació l'any anterior era molt semblant, només els avals concedits per a períodes inferiors a tres anys han augmentat relativament més que els de períodes superiors, un 30,57%.

Les garanties que s'aporten a la concessió d'un aval són en la seva gran majoria personals, exactament en un 68,17% dels casos. En el 31,83% restant s'aporten garanties hipotecàries. Aquesta distribució no va variar respecte de l'any 2000.

Gairebé la meitat d'aquests avals es fan servir per a finalitats d'inversió (49,53%). Per les finalitats de circulat i refinançament s'utilitzen respectivament en el 18,47% i el 6,97% dels casos. El darrer 25,03% són altres tipus d'avals. L'única finalitat per a la qual s'utilitzaren avals l'any 2001 que va reduir el seu pes relatiu va ser la de circulat, que va disminuir un 18,47%.

L'any 2001 el nombre de socis ha arribat a un total de 4.074, distribuïts entre els diferents sectors de la següent forma: un 31,8% són del sector del comerç, un 21,7% són de l'industrial, un 16,5% són del sector de serveis, i, en darrer lloc, s'ha de destacar que el 14,8% dels socis són del sector turístic. Finalment, la resta són dels sectors de transport i comunicacions, de construcció i del primari. Per illes estan molt desigualment distribuïts: a Mallorca hi ha el 72,9% del total de socis, a Menorca el 15% i a Eivissa-Formentera el 12,1%.

El volum de capital subscrit ha sofert un augment del 6,09% del total entre l'any 2000, en què aquest total era de 41.614,56 euros, i l'any 2001 quan el total fou de 44.147,03 euros. D'aquest capital que hi havia l'any 2001, 30.928,58 euros (un 70,06%) havia estat aportat per socis participants i els restants 13.218,45 euros (29,94%) pels socis protectors.

En darrer lloc, cal fer una petita referència a l'evolució que han tengut altres variables, com el nombre de socis avalats en mora, que el 2001 foren 777.515, amb un gran augment del 37,40% respecte del 2000; el risc dubtós que entre aquests dos anys va augmentar un 114,26%, de 16.366,91 euros a 35.068,12, la qual cosa suposava un coeficient de risc dubtós sobre risc viu del 8,20%; el nombre de socis fallits, que en aquest cas s'han reduït un 20,58%, sent la xifra per al 2001 la de 43.137 (el coeficient de fallença per a aquest any va ser del 0,06%); el tipus d'interès mitjà ponderat en operacions financeres formalitzades que s'ha reduït del 5,57% l'any 2000 a un 4,94% el 2001; i el termini mitjà de vigència dels avals que va ser de 70 mesos el 2001 (reducció interanual del 4,11%).